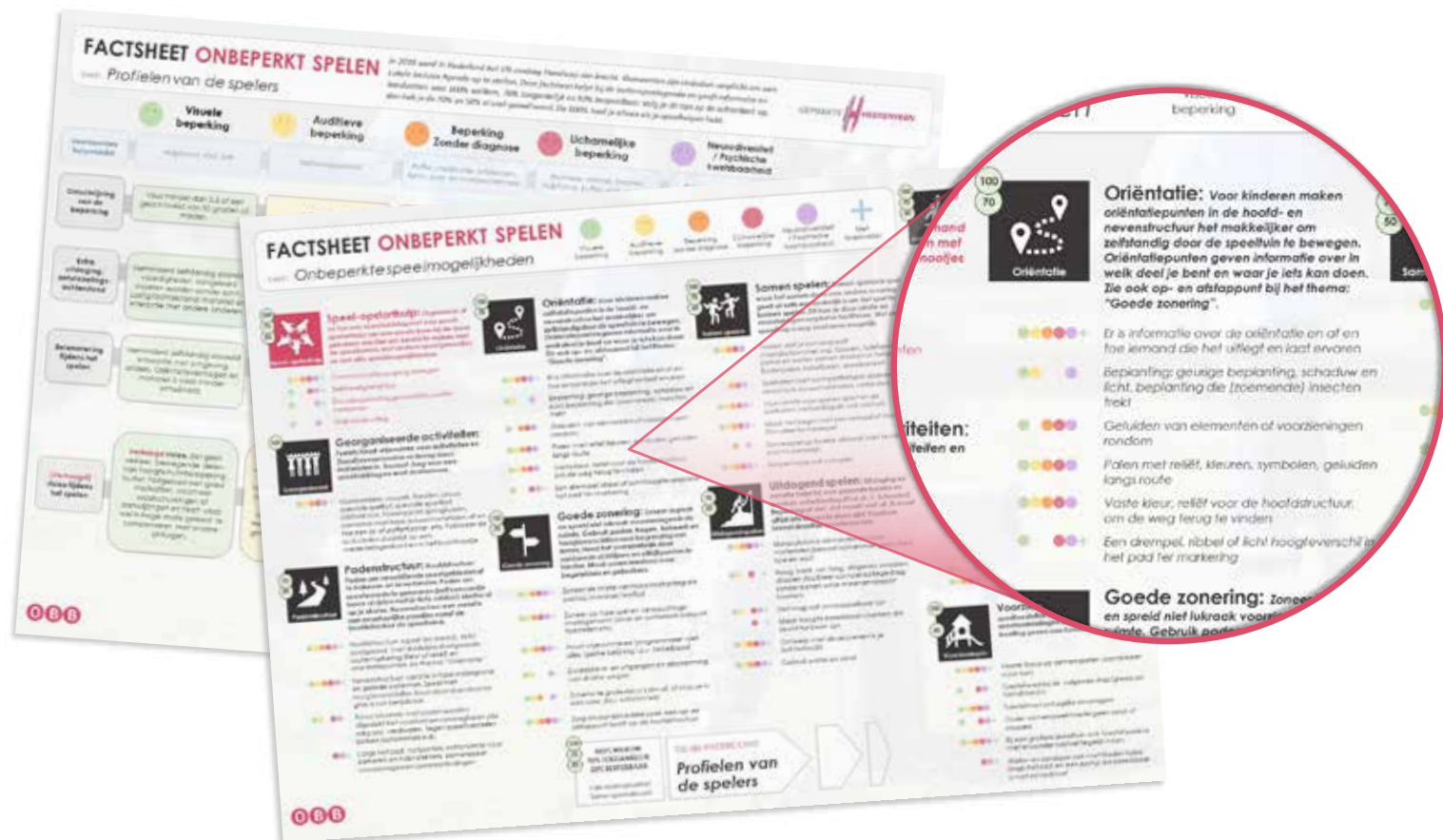

‘100 procent welkom: waarom is dat zo moeilijk?’

Factsheet om jezelf de vraag te stellen: hoe inclusief zijn we eigenlijk?

Feitelijk heeft iedereen wel een beperking. Waar de één een arm moet missen, heeft de ander problemen met sociale interactie of neklachten heeft door het thuiswerken en weer een ander hoort niet zo goed. Inclusief spelen is veel meer dan een speelplek die toegankelijk is voor rolstoelers. Elske Oost van OBB: ‘Een speelplek maken kunnen we wel; wij zijn immers Hollanders die bruggen, tunnels en windmolens in zee bouwen. Het gaat mis met het ‘sociaal bruggen bouwen’. We moeten met elkaar in gesprek gaan over de vraag op welke plekken echt iedereen zich 100 procent welkom voelt.’ Een nieuwe tool van OBB moet duidelijker maken wat we eigenlijk bedoelen als we het hebben over inclusief spelen.

Auteur: Ronald Buitenhuis

Oud-minister van Gehandicaptenzaken Rick Brink verwoordde het als volgt: ‘Ik ben op een “normale” school opgegroeid, met “normale” vriendjes. Dat heeft mij ten goede gevormd. Van jongs af aan hoor ik erbij, doe ik mee. Dat is ontzettend belangrijk, voor iedereen, maar speciaal voor mensen met een beperking. Je hebt zelfvertrouwen nodig als je tegen die uitsluiting in opstand wilt komen.’ Toch is het voorbeeld van Rick geen gemeengoed. Inclusief spelen is nog allesbehalve normaal. ‘Altijd maar weer die vogelnestschommel’, zegt Oost. ‘Als we die hebben, zo denkt men, hebben we wel voldaan aan de eis van inclusief spelen. Maar inclusief is zo veel meer. Iedereen heeft wel wat: van een gediagnosticeerde beperking tot last van een beslagen bril tijdens het spelen of een mindere motoriek. We denken veel te vaak in beperkingen zonder dat er een diagnose is gesteld. We moeten toe naar speelplekken waarbij je eigenlijk helemaal niet merkt dat die nu voor “onbeperkte” of “beperkte” mensen zijn. Dan

4 min. leestijd

SPELEN

Floor Driessen, specialist spelen en speelvoorzieningen, IBOR, gemeente Heerenveen

Elske Oost-Mulder, OBB

pas voelt iedereen zich 100 procent welkom. Spelen is voor iedereen.'

Heerenveen

Het gesprek over inclusiviteit gaat niet vanzelf. Dat zien we ook in Heerenveen. Daar is recent een grote speeltuin geschikt gemaakt voor inclusief spelen. De grootste aanpassing was het aanleggen van een pad, zodat iedereen overal kan komen. In een volgende fase gaat Heerenveen ook planten aanleggen, voor meer geurbeleving. Ook voelen wordt een onderdeel van de nieuwe speelplek, om zo iedereen te

OBB heeft een tool ontwikkeld die het gesprek over het inclusiever maken van speelplekken in de juiste richting duwt

laten meedoen. Toch worstelt Heerenveen hiermee, zo blijkt uit het verhaal van Floor Driessen, specialist spelen en speelvoorzieningen in deze gemeente. 'We hebben moeite om ouders van kinderen met een handicap te vinden. Ze hebben het zo druk met hun kinderen, dat er weinig tijd over is om überhaupt over de inrichting van een speelplek na te denken. Terwijl die behoefte er natuurlijk wel is. Sterker nog: het kan ouders ontlasten als kinderen even zelf kunnen spelen.' Heerenveen werkt veel met bewonersparticipatie; komt de vraag daar niet vandaan? Driessen: 'Bewonersparticipatie is inderdaad van onderop werken: wat wil de buurt, wat willen de inwoners? Maar mindervalide mensen zie je zelden op dat soort inspraakmomenten en die worden dus niet gehoord. Als gemeente zien wij het als onze plicht om ook die doelgroep te faciliteren. In dit specifieke geval van inclusief spelen willen we daarom toch van bovenaf ingrijpen: mensen die mindervalide zijn uitdagen en uitnodigen om te komen spelen. Daar zullen we in de publiciteit ook nog veel aan moeten doen. Spelen moet altijd kunnen, voor iedereen. Maar wie is iedereen? En hoe doe je mee? Dat zijn vragen waar we nog mee worstelen.' Heerenveen heeft wel het Initiatief Toegankelijkheid, waarin burgers nadrukkelijk participeren. Driessen: 'Maar dat draait toch vooral om toegankelijkheid van gebouwen en van het centrum, zelden om spelende kinderen.'

Geen hokjesdenken

Oost wil weg van het hokjesdenken. 'Het Samenspeelakkoord, dat inmiddels door diverse partijen is ondertekend, is zeker een stap de goede kant op. OBB wil dat akkoord van een extra dimensie voorzien.' OBB heeft een tool ontwikkeld die het gesprek over het inclusiever maken van speelplekken in de juiste richting duwt. Welke risico's brengen beperkingen met zich mee die niet benoemd zijn in het Attractiebesluit? Hoe geven we handen en voeten aan de richtlijnen die de VNG hanteert: 100 procent welkom, 70 procent toegankelijk en 50 procent bespeelbaar? Het is een factsheet, waarin ook heel veel ideeën staan over inrichting. Maar speelplekken bouwen kunnen we als Nederlanders wel. Het gaat veel meer om de vraag: hoe ontwikkel ik een speelomgeving waarin iedereen 100 procent welkom is? Dat vergt namelijk iets anders dan fysieke maatregelen. Sterker nog: als iedereen 100 procent welkom is, zal blijken dat er veel meer wil is tot het nemen van fysieke maatregelen. Die

maken spelen namelijk voor iedereen leuker. De tool is geen checklist, maar meer een inspiratieblad met informatie over waar je inspanningen liggen en voor de diverse maatregelen helpend zijn. Denk daarbij aan vragen als: heb ik eigenlijk wel nagedacht over hoe kinderen zich kunnen oriënteren op een plek? Of er wel voldoende rustpunten zijn? Of er ruimte is voor georganiseerd spelen voor iedereen? In welke mate is er gedacht aan mensen met een verstandelijke beperking die een volwassen lichaam hebben, maar functioneren op het niveau van een vierjarige? Oost: 'Het is een factsheet om jezelf de vraag stellen: hoe inclusief hebben we het nu eigenlijk geregeld? Is dit een plek waar iedereen terecht kan, zonder dat je direct in hokjes denkt?'

'Dat kan mijn kind wél'

De factsheet is opgesteld na een uitvoerige literatuurstudie en een uitgebreide sessie in diezelfde gemeente Heerenveen. Driessen: 'Daar hebben we heel veel input opgehaald over wat inclusiviteit nu eigenlijk is. Daar zijn deze uitgangspunten uitgekomen.' Oost: 'Voor veel ouders van kinderen met een handicap geldt vaak: "Dit kan mijn kind niet". Wat wij willen, is zeggen: "We dagen je uit. Je kunt het wel. Niet alleen? Dan met hulp van anderen." Dat is inclusief. Het is vooral ook een mindset. Verder is het slim om centrale samenspeelplekken aan te leggen waar iedereen terecht kan. Die blijven altijd actueel, in tegenstelling tot plekken die voor één bepaalde gebruiker met een handicap zijn gemaakt. Vergeet niet: ook deze kinderen worden ouder en ontwikkelen zich of verhuizen. Denk na, denk breder. Een doof kind is beperkt, maar kan prima overal spelen.' Heerenveen heeft in elk geval de ambitie om het vraagstuk inclusiviteit de komende jaren nadrukkelijk op te pakken. Driessen: 'We willen voorkomen dat kinderen die een beperking hebben dit gaan ervaren als handicap voor het buitenspelen. We willen kinderen uitdagen naar buiten te gaan om te spelen. Iedereen moet zich welkom voelen in Heerenveen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!